

Brüssel, 18. detsember 2025
(OR. en)

EUCO 24/25

CO EUR 20
CONCL 6

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat
Saaja: Delegatsioonid

Teema: Euroopa Ülemkogu kohtumine (18. detsember 2025)
– Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

I. UKRAINA

1. Euroopa Ülemkogu pidas arvamuste vahetuse Ukraina presidendi Volodõmõr Zelenskõiga.
2. Euroopa Ülemkogu arutas viimatisi arenguid seoses Ukrainaga. Nõukogu tegi kokkuvõtte käimasolevast tööst Ukraina pakiliste rahastamisvajaduste rahuldamiseks aastatel 2026–2027, võttes arvesse komisjoni esitatud võimalusi.
3. Euroopa Ülemkogu lepib kokku anda Ukrainale aastateks 2026–2027 kapitaliturgudelt võetud laenul põhinev ELi eelarve manööverdamisruumiga tagatud 90 miljardi euro suurune laen. ELi toimimise lepingu artiklil 212 põhineva rahastamisvahendi puhul ei mõjuta tõhustatud koostöö (ELi lepingu artikkel 20) kaudu liidu eelarvevahendite kasutuselevõtmine laenu tagatisena Tšehhi Vabariigi, Ungari ega Slovakkia finantskohustusi.
4. Eeltoodu ei mõjuta teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära ning võtab arvesse kõigi liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuve kooskõlas aluslepingutega.
5. Dokumendis EUCO 26/25 esitatud tekst sai 25 riigipea või valitsusjuhi kindla toetuse.
6. Euroopa Ülemkogu pöördub oma järgmisel kohtumisel selle küsimuse juurde tagasi.

II. LÄHIS-IDA

7. Euroopa Ülemkogu tervitab ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2803 vastuvõtmist, mis käsitleb Gaza konflikti lõpetamise ulatuslikus kavas sätestatud rahunõukogu loomist ja ajutiste rahvusvaheliste stabiliseerimisjõudude moodustamist. Ülemkogu kutsub kõiki osapooli üles rakendama resolutsiooni tervikuna ning kooskõlas asjaomaste rahvusvaheliste poliitiliste ja õiguslike põhimõtetega. Ülemkogu tuletab meelde vajadust stabiliseerida Gaza julgeolekukeskkond kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 2803, muuhulgas tagades Hamasi ja teiste relvastatud valitsusväliste osalejate relvade püsiva kasutuselt kõrvaldamise.

8. Sellega seoses kinnitab Euroopa Ülemkogu taas ELi kindlat pühendumust rahvusvahelisele õigusele ning terviklikule, õiglasele ja püsivale rahule, mis kooskõlas asjaomaste ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidega tugineb kahe riigi kooseksisteerimisel põhinevale lahendusele, kus kaks demokraatlikku riiki – Iisrael ja Palestiina – elavad rahu kõrvuti turvalistes ja tunnustatud piirides. Euroopa Liit annab oma panuse kõikidesse selle lahenduse saavutamiseks tehtavatesse jõupingutustesse.
9. Euroopa Liit on pühendunud kõnealuse rakendamise toetamisele, sealhulgas Rafahi piiriületuspunktis läbiviidava Euroopa Liidu piirihaldamise abimissiooni (EU BAM Rafah) ja Palestiina aladel läbiviidava Euroopa Liidu politseimissiooni (EUPOL COPPS) volituste suurendamise ning tsiviil-militaarkoordinatsioonikeskuse tegevuses osalemise kaudu. Liit on valmis toetama rahunõukogu loomist ja teeb partneritega edasises tegevuses aktiivselt koostööd.
10. Tuletades meelde oma varasemaid järeldusi, rõhutab Euroopa Ülemkogu vajadust toimetada humanitaarabi kiirelt, turvaliselt ja takistusteta Gaza sektorisse, sealhulgas lisaks maismaateedele Küprose merekoridori kaudu, ning vajadust jagada seda katkematult ja piisavalt kogu Gaza sektoris kooskõlas rahvusvahelise humanitaarõigusega ning rõhutab samuti, et ÜRO ja selle asutused ning humanitaarabiorganisatsioonid peavad saama töötada sõltumatult ja erapooletult. Sellega seoses kutsub ülemkogu Iisraeli üles valitsusväliste organisatsioonide registreerimise seadust selle praegusel kujul mitte rakendama. Euroopa Ülemkogu kutsub üles lubama Gazasse eelkõige esmatähtsaid kaupu, näiteks peavarju pakkumise, talveks valmistumise ja meditsiinitarbed.

11. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et rahvusvahelised ja piirkondlikud sidusrühmad peavad toetama Gaza ülesehitamist ja arendamist kooskõlas rahvusvahelise õigusega. Tuginedes Palestiina doonorite rühma esimesele kohtumisele, mis toimus 20. novembril 2025, teeb Euroopa Liit koostööd kõigi partneritega, et aidata kaasa taastamis- ja ülesehituspüüdlustele, ning toetab jätkuvalt Palestiina omavalitsust, sealhulgas selle käimasolevat reformikava. Sellega seoses kordab Euroopa Ülemkogu Palestiina omavalitsuse reformikava rakendamise tähtsust, et Palestiina omavalitsus saaks turvaliselt ja tõhusalt taastada oma võimu Gazas. Ülemkogu kutsub Iisraeli üles andma kiiresti üle kinnipeetud maksutulud ning pikendama Iisraeli ja Palestiina pankade vahelisi korrespondentpangandusteenuseid, mis mõlemad on vajalikud Palestiina omavalitsuse nõuetekohase toimimise ja elanikkonnale esmatähtsate teenuste osutamise tagamiseks.

12. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka asunike poolt Palestiina tsiviilelanike, sealhulgas kristlike kogukondade vastu toime pandud vägivalda märkimisväärse suurenemise ning poliitika ja ähvardused seoses sundrände ja anneksiooniga Jordani Läänekaldal, sealhulgas Ida-Jeruusalemmas. Ülemkogu kutsub Iisraeli valitsust tungivalt üles täitma oma kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelisest õigusest, ja kaitsma okupeeritud alade palestiinlastest elanikke. Ülemkogu kutsub Iisraeli valitsust üles rahvusvahelise õiguse kohaselt ebaseaduslike asunduste laienemise tagasi pöörama. Euroopa Ülemkogu kordab oma üleskutset säilitada Jeruusalemma pühapaikade *status quo* ja seda austada. Samuti kordab ülemkogu oma üleskutset nõukogule jätkata tööd edasiste piiravate meetmetega äärmuslastest asunike ning neid toetavate üksuste ja organisatsioonide vastu.

Liibanon

13. Euroopa Ülemkogu kutsub üles leevendama pingeid piirkonnas laiemalt ning rõhutab vajadust säilitada stabiilsus Liibanonis. Ülemkogu kordab oma toetust Liibanoni majandusliku ja julgeolekuolukorra stabiliseerimisele, samuti riigi ülesehitamisele, ning toetab valitsuse jõupingutusi kehtestada relvade valdamise suhtes riigi monopol. Euroopa Ülemkogu kordab oma vankumatut toetust Liibanonis viibivate ÜRO ajutiste vägede (UNIFIL) olulisele rollile. Euroopa Ülemkogu mõistab hukka hiljutised UNIFILi-vastased rünnakud ja kutsub üles viima läbi põhjaliku uurimise. Sellised rünnakud ÜRO rahuvalvajate vastu kujutavad endast rahvusvahelise õiguse rasket rikkumist, on täiesti vastuvõetamatud ja peavad viivitamatult lõppema. Euroopa Ülemkogu kordab oma üleskutset kõikidele pooltele 2024. aasta 27. novembri relvarahukokkuleppe tingimuste järgimiseks ja täitmiseks ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1701 täielikuks rakendamiseks. Sellega seoses kutsub ülemkogu üles Hezbollah' ja teiste relvastatud valitsusväliste osalejate täielikule desarmeerimisele Liibanonis. Euroopa Liit toetab jätkuvalt Liibanoni riigi suveräänsust, territoriaalset terviklikkust ja riigi ülesehitamise jõupingutusi, andes muu hulgas panuse Liibanoni relvajõudude tugevdamisse.

Süüria

14. Aasta pärast Assadi režiimi langemist kordab Euroopa Ülemkogu oma toetust rahumeelsele ja kaasavale üleminekule Süürias ning rõhutab, kui oluline on, et igasuguse etnilise ja usulise taustaga süürlaste õigused oleksid kaitstud ja ei toimuks diskrimineerimist. Ülemkogu väljendab muret seoses välissekkumisega Süüria üleminekuprotsessi ning kutsub kõiki nii riigisiseseid kui ka väliseid osalejaid tungivalt üles täielikult austama Süüria ühtsust, sõltumatust, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

III. EUROOPA KAITSE JA JULGEOLEK

15. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka kõik hiljutised hübriidrünnakud Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vastu. Võttes arvesse Venemaa ja Valgevene intensiivsemat hübriidkampaaniat, kutsub ülemkogu üles kiirendama jõupingutusi, et kõiki asjakohaseid poliitikameetmeid ja vahendeid kasutades, muu hulgas nende riikide vastu suunatud täiendavate piiravate meetmete abil, tugevdada kogu liidus vastupanuvõimet, kaitsta elutähtsat taristut ning ennetada ja ära hoida hübriidrünnakuid ja neile reageerida.
16. Tuletades meelde, et Venemaa Ukraina-vastane agressioonisõda ning selle tagajärjed Euroopa ja ülemaailmsele julgeolekule muutavas keskkonnas kujutavad endast Euroopa Liidu jaoks eksistentsiaalset väljakutset, tegi Euroopa Ülemkogu kokkuvõtte edusammudest, mida on tehtud Euroopa kaitset ja julgeolekut käsitlevate varasemate järelduste rakendamisel, eesmärgiga otsustavalt suurendada 2030. aastaks Euroopa kaitsevalmidust, vähendada strateegilist sõltuvust ja tegeleda lünkadega üliolulistest võimetest, muu hulgas kosmose valdkonnas, kasutades 360 kraadi lähenemisviisi. Pärast Euroopa kaitsevalmiduse tegevuskava (2030) esitamist vaatas ülemkogu läbi töö, mis on käimas seoses liikmesriikide juhitud kaitsevõime koalitsioonidega, prioriteetsete võimete valdkondadega ja konkreetsete projektide käivitamisega 2026. aasta esimeses pooles, sealhulgas SAFE-rahastamisvahendi ja Euroopa kaitsetööstuse programmi (EDIP) rahastamisvahendi toel, samuti vaatas ülemkogu läbi Euroopa Kaitseagentuuri tugevdamisega seotud töö. Ülemkogu peab tervitatavaks sellekohaseid algatusi, sealhulgas idatiiva tippkohtumise korraldamist 16. detsembril 2025 Helsingis.

17. Euroopa Ülemkogu tervitab määruse vastuvõtmist, mis käsitleb kaitseotstarbeliste investeeringute stimuleerimist ELi eelarvest, ja kaitsetööstuse ümberkujundamise tegevuskava esitamist. Euroopa Ülemkogu kutsub üles intensiivistama tööd kõigi 2025. aasta oktoobris kindlaks määratud tegevussuundadega. Ühtlasi kutsub ülemkogu kaasseadusandjaid üles esmajärjekorras jätkama tööd asjakohaste seadusandlike ettepanekutega, nagu kaitsevalmiduse koondpakett ja sõjalise liikuvuse hõlbustamiseks tehtud hiljutine ettepanek. Euroopa Ülemkogu tervitab Kanada SAFE-rahastamisvahendis osalemise suhtes saavutatud kokkulepet.
18. Eeltoodu ei mõjuta teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära ning võtab arvesse kõigi liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuve kooskõlas aluslepingutega.

IV. JÄRGMINE MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK

19. Pärast käesoleval poolaastal tehtud intensiivset ettevalmistavat tööd võttis Euroopa Ülemkogu teadmiseks eesistujariigi Taani koostatud läbirääkimispaketi eelnõu esitamise ja pidas arvamuste vahetuse tulevase mitmeaastase finantsraamistiku üle.
20. Ülemkogu kutsub järgmist eesistujariiki üles tööd jätkama, et jõuda õigeaegselt kokkuleppele. Kokkuleppele jõudmine enne 2026. aasta lõppu võimaldaks võtta 2027. aastal vastu seadusandlikud aktid, mis on vajalik tagamaks, et ELi rahalised vahendid jõuavad 2028. aasta jaanuaris katkestusteta toetusesaajateni.

V. LAIENEMINE JA REFORMID

21. Euroopa Ülemkogu pidas strateegilise arutelu laienemisega seotud edasiste sammude, sealhulgas sisereformidega seotud aspektide üle.

22. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde oma eelmisi järeldusi ning rõhutab, et laienemine on endiselt oluline geostrateegiline investeering rahusse, julgeolekusse, stabiilsusse ja heaolusse. Laienemine aitab parandada Euroopa kodanike majanduslikke ja sotsiaalseid tingimusi, vähendades riikidevahelisi erinevusi, ning see peab edendama väärtuseid, millele liit on rajatud. Liidu edasiseks laienemiseks peavad olema ühinemise ajal valmis nii tulevased liikmesriigid kui ka EL. Liiduga ühineda soovijad peavad jätkama oma reformipüüdlusi, eelkõige õigusriigi valdkonnas, kooskõlas tulemustel rajaneva ühinemisprotsessiga ning ELi toetusel. Samaaegselt peab liit tegema vajalikud sisemised ettevalmistused ja reformid. See muudab Euroopa Liidu tugevamaks ja suurendab Euroopa suveräänsust.
23. Euroopa Ülemkogu kutsub laienemisprotsessi edenedes komisjoni üles esitama oma põhjalikud poliitika läbivaatamised, et see töö kulgeks paralleelselt.

VI. RÄNNE

24. Tuletades meelde oma varasemaid järeldusi ja pidades silmas komisjoni presidendi hiljutist kirja, tegi Euroopa Ülemkogu kokkuvõtte järelduste rakendamisel tehtud edusammudest. Seda arvesse võttes kutsub Euroopa Ülemkogu üles esmajärjekorras tegema intensiivsemat tööd kõigis tegevussuundades kooskõlas ELi ja rahvusvahelise õigusega.

VII. GEOMAJANDUS JA KONKURENTSIVÕIME

25. Euroopa Ülemkogu pidas strateegilise arutelu selle üle, milline on geomajanduslik olukord ja selle mõju ELi konkurentsivõimele.

VIII. MUUD KÜSIMUSED

Vahemere piirkonna lepe

26. Barcelona protsessi käivitamisest on möödunud 30 aastat ja Euroopa Ülemkogu tervitab nõukogu 20. novembri 2025. aasta järeldusi Vahemere piirkonna leppe („Üks meri, üks lepe, üks tulevik“) kohta. See lepe annab võimaluse uuendatud poliitilise pühendumise kaudu ELi ja selle Vahemere lõunapiirkonna partnerite suhted ümber kujundada. Euroopa Ülemkogu kutsub üles lepet kiiresti ja tõhusalt rakendama, võttes selle toetuseks kasutusele asjakohased ELi poliitikavahendid ja kasutades ära sünergiat Vahemere Liiduga, et tegeleda ühiste piirkondlike probleemide ja võimalustega ühise ja jagatud vastutuse ning vastastikuse huvi vaimus.

Antisemitismi-, rassismi- ja ksenofoobiavastane võitlus

27. Pärast hiljutist antisemiitlikku rünnakut Sydneys avaldab Euroopa Ülemkogu sügavat kaastunnet ohvrite perekondadele ja sõpradele ning väljendab solidaarsust Austraalia ja juudi kogukondadega kogu maailmas. Euroopa Ülemkogu kordab, et mõistab kõige karmimalt hukka igasuguses vormis antisemitismi ja vaenu, sallimatuse, rassismi ja ksenofoobia, sealhulgas moslemivastase vaenu. Ülemkogu jääb ootama rassismivastase strateegia peatset esitamist komisjoni poolt.
28. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni ja liikmesriike üles intensiivistama järeelmeetmeid seoses nõukogu 15. oktoobri 2024. aasta avaldusega juudi eluviisi edendamise ja antisemitismivastase võitluse kohta, muu hulgas juudi institutsioonide kaitse osas.

Võitlus desinformatsiooni ning välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste vastu

29. Pidades silmas ühisteatist Euroopa demokraatia kaitsekilbi kohta, tuletab Euroopa Ülemkogu meelde, kui oluline on tugevdada Euroopa demokraatia vastupanuvõimet. Ülemkogu rõhutab vajadust võidelda desinformatsiooni ning välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste vastu ning kaitsta vaba ja pluralistlikku meediat. Sellega seoses toonitab Euroopa Ülemkogu platvormide õiguslikku vastutust desinformatsiooni ja ebaseadusliku sisu levitamise vastu võitlemisel. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas ELi regulatiivset autonoomiat digivaldkonnas.

Atlandi makropiirkondlik strateegia

30. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles töötama koostöös liikmesriikidega 2027. aasta juuniks välja ELi Atlandi makropiirkondliku strateegia, võttes arvesse olemasolevat Atlandi ookeani piirkonna merestrateegiat ja Atlandi ookeani piirkonna tegevuskava.
